

Parlamentti pyrkii kohti tasa-arvoisempaa Eurooppaa

Lue, miten EU ja Euroopan parlamentti pyrkivät edistämään naisten oikeuksia ja parantamaan sukupuolten välistä tasa-arvoa yhteiskunnassa.

Kuva: Brooke Cagle / Unsplash

Miten EU pyrkii edistämään sukupuolten tasa-arvon toteutumista?

Euroopan unionin on alusta asti pyrkinyt sukupuolikysymyksen valtavirtaistamiseen [tasa-arvon](#) saavuttamiseksi ja [sosiaalisemman Euroopan](#) kehittämiseksi.

EU:ssa on säädetty [lakeja](#), joiden tavoite on taata [sukupuolten tasa-arvo](#) ja edistää naisten

oikeuksia. EU:n rahoitus tukee toimia jäsenmaissa.

Euroopan parlamentti hyväksyy säännöllisesti tasa-arvoa koskevia oma-aloitemietintöjä, joissa vaaditaan lisää toimia sukupuolten välisen tasa-arvon saavuttamiseksi.

Euroopan parlamentilla on pysyvä [naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta](#). Parlamentti juhlistaa [naistenpäivää](#) joka vuosi ja järjestää tapahtumia tietoisuuden lisäämiseksi.

[Arvioidessaan naisten oikeuksien alalla viime vuosien aikana saavutettua edistystä](#) ja monia vielä edessä olevia haasteita mepit ilmaisivat huolensa joidenkin EU-maiden tasa-arvotilanteen heikkenemisestä.

Parlamentti kehotti myös komissiota varmistamaan, että naisten oikeudet otetaan huomioon kaikissa sen ehdotuksissa, kehittämään konkreettisia suunnitelmia naisten toimeentulon parantamiseksi ja tehostamaan toimia sukupuolten palkkaerojen kaventamiseksi.

Lisätietoa

[Katso aikajanalta, kuinka EU edistää naisten oikeuksia](#)

Sukupuolten tasa-arvon viikko parlamentissa

Euroopan parlamentti pani toimeen vuosittaisen [Euroopan sukupuolten tasa-arvon viikon](#) vuonna 2020. Se antaa valiokunnille mahdollisuuden tarkastella käsittelemiään aiheita sukupuolen näkökulmasta.

Naisten oikeuksia ja sukupuolten tasa-arvoa koskeva lainsäädäntö

EU tekee työtä sukupuolten tasa-arvon varmistamiseksi työelämässä, politiikassa ja muilla aloilla, minkä tuloksena on annettu uutta merkittävää lainsäädäntöä. Uudella lainsäädännöllä vaikutetaan monenlaisiin ongelmiin: sen avulla edistetään palkkaerojen ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän poistamista, lisätään naisten osallistumista yritysten johtokuntiin ja torjutaan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa.

Naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen

Huhtikuussa 2024 parlamentti hyväksyi kaikkien aikojen ensimmäiset EU-säännöt, joilla torjutaan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa. Tavoitteena on ehkäistä sukupuolistunutta väkivaltaa sekä suojella uhreja - erityisesti naisia ja perheväkivallan uhreja. Direktiivissä vaaditaan tiukempia kyberväkivaltaa koskevia lakeja, lisää tukea uhreille, toimia raiskausten ehkäisemiseksi sekä parempaa myöntymyksen määrittelyä.

Sääntöjen mukaan uhrien turvallisuuden ja hyvinvoinnin tulee olla ensisijaisen tärkeää, ja heille tulee tarjota pääsyä turvattuun majoitukseen.

Lisätietoa

Parlamentin toimet sukupuolistunutta väkivaltaa vastaan

Lue lisää naisiin kohdistuvasta verkkoväkivallasta ja EU:n toimista sen ehkäisemiseksi

Naisten oikeuksien edistäminen EU:ssa

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/video/v_N01_AFPS_240304_FOEW_INTER

Sukupuolten välinen palkkakuilu

Parlamentti on toistuvasti vaatinut toimia [sukupuolten välisen palkkakuilun](#) kuromiseksi umpeen. Vuonna 2022 [naisten ja miesten välinen palkkaero](#) oli keskimäärin 12,7 % EU:ssa ja [eläkkeissä](#) eroa oli 29 % vuonna 2019. Lisäksi parlamentti on vaatinut toimia naisten köyhyyttä vastaan, sillä naiset ovat miehiä suuremmassa vaarassa elää köyhyydessä.

Maaliskuussa 2023 parlamentti hyväksyi sitovat uudet palkka-avoimuutta koskevat säännöt., joissa vaaditaan, että EU:ssa toimivien yritysten tulee jatkossa jakaa tietoa, jonka avulla palkkojen vertaaminen on helpompaa saman työnantajan työntekijöille, jotta sukupuolten välinen palkkaero tulisi näkyvämmäksi.

Jos käy ilmi, että sukupuolten palkkaero on vähintään viisi prosenttia, työnantajan tulee tehdä palkka-arviointi yhdessä työntekijöiden edustajien kanssa. EU-maiden tulee asettaa sanktioita, kuten sakkoja työnantajille, jotka eivät noudata sääntöjä. Työpaikkailmoitusten ja työnimikkeiden tulee olla sukupuolineutraaleja.

Lisätietoa

Lue lisää [sukupuolten välisestä palkkakuilusta ja sen syistä](#)

" Jokainen jäsenvaltio huolehtii sen periaatteen noudattamisesta, jonka mukaan miehille ja naisille maksetaan samasta tai samanarvoisesta työstä sama palkka. "

Artikla 157, Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus

Naiset yritysten johtokunnissa

Marraskuussa 2022 parlamentti hyväksyi [historialliset säännöt, joilla pyritään lisäämään sukupuolten tasa-arvoa pörssiyritysten johtokunnissa](#). Naisten johtokuntapaikkoja koskeva direktiivi pyrkii lisäämään yritysten rekrytointiprosessin avoimuutta, jotta vähintään 40 % johtoon kuulumattomista hallintopaikoista ja 33 % kaikista johtajista olisi aliedustetun sukupuolen hallussa kesäkuuhun 2026 mennessä.

Säännöt koskevat kaikkia julkisesti listattuja yrityksiä EU:ssa, paitsi alle 250 työntekijän pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaat

Vuonna 2019 EU:ssa hyväksyttiin [uudet säännöt perhe- ja hoivavapaista](#) sekä joustavammista työoloista, joilla pyritään kannustamaan isiä perhevapaalle ja edistämään naisten työllistymistä.

EU-lainsäädäntö sukupuolten tasa-arvosta työpaikoilla:

- Työsuhteita koskevat säännöt (esim. yhtäläinen palkkaus, sosiaaliturva, työehdot, kiusaaminen...)
 - Itsensä työllistämistä koskevat säännöt
 - Oikeus äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaisiin
-

Muita parlamentin tukemia sukupuolten tasa-arvoa edistämiä aloitteita

Naisten seksuaali- ja lisääntymisoikeudet

Huhtikuussa 2024 hyväksytyssä päätöslauselmassa mepit vaativat neuvostoa lisäämään seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuollon sekä oikeuden turvalliseen ja lailliseen aborttiin [EU:n perusoikeuskirjaan](#). Mepit ovat esittäneet [saman vaatimuksen](#) jo useasti ennen. Tekstissä kannustettiin jäsenmaita dekriminisoimaan abortti täysin Maailman terveysjärjestö WHO:n suositusten mukaisesti. Mepit vaativat komissiota huolehtimaan, että sellaiset järjestöt, jotka toimivat naisten oikeuksia ja lisääntymisoikeuksia vastaan, eivät saa EU-rahoitusta.

Maaliskuussa 2022 parlamentti hyväksyi EU:n kolmannen toimintasuunnitelman sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi. Suunnitelman avulla pyritään edistämään seksuaali- ja lisääntymisoikeuksia EU:n ulkopuolella ja takaamaan kaikille yhtäläisen pääsyn palveluiden pariin EU-maissa.

Naiset politiikassa

Euroopan parlamentti on toistuvasta vaatinut vahvempaa sukupuolten tasa-arvoa politiikassa ja edistänyt naisten osallisuutta päätöksentekoon kaikilla tasoilla.

Naisten osuus kesäkuun 2024 EU-vaaleissa valitussa Euroopan parlamentissa oli 38,5 %, eli hiukan vähemmän kuin juuri ennen vaaleja 39,8 %).

Tammikuussa 2019 hyväksytyssä [pätöslauselmassa](#) parlamentti vaati eurooppalaisia poliittisia puolueita varmistamaan, että sekä naisia että miehiä asetetaan ehdolle parlamentin huippuvirkoihin yhdeksännellä istuntokaudella.

Lisätietoa

[Lue lisää naisten edustuksesta Euroopan parlamentissa](#)

Lisää naisia digialalle

Naiset ovat aliedustettuja digialalla EU:ssa niin opinnoissa kuin työmarkkinoillakin. Vuonna 2018 hyväksytyssä [pääöslauselmassa](#) Euroopan parlamentti vaati jäsenmaita ryhtymään toimiin naisten kannustamiseksi tieto- ja viestintäteknikka-alalle sekä koulutuksen lisäämiseksi niin ICT-alalle kuin yleisesti matemaattiselle, tiede- ja teknologia-aloille.

Lue lisää EU:n toimista sosiaalipolitiikan alalla:

- [Miten EU on parantanut työntekijöiden oikeuksia ja työoloja](#)
- [EU:n toimet kansanterveyden edistämiseksi](#)
- [Miten EU toimii työttömyyttä vastaan?](#)
- [Nuorisotyöttömyys EU:ssa – mikä neuvoksi?](#)

Lisätietoa

[Euroopan tasa-arvoinstituutti EIGE](#)

[Vuoden 2023 raportti sukupuolten tasa-arvon tilanteesta EU:ssa \(komissio, englanniksi\)](#)